

دولت مطلوب امام دارای چه شاخص هایی است

هر مقدار که «دولت» واجد شاخص های مطلوب اسلامی باشد، به همان مقدار در تحقق آرمان ها و اهداف حکومت اسلامی مؤثر خواهد بود و به هر میزان با شاخص های مطلوب فاصله داشته باشد، تحقق اهداف متعالی حکومت را با وقفه یا عقب گرد روبه رو خواهد نمود.

هر مقدار که $laquo\»$ دولت و $zwnj\&$ واجد شاخص های مطلوب اسلامی باشد، به همان مقدار در تحقق آرمان ها و $zwnj\&$ اهداف حکومت اسلامی مؤثر خواهد بود و به هر میزان با شاخص های مطلوب فاصله داشته باشد، تحقق اهداف متعالی حکومت را با وقفه یا عقب $zwnj\&$ گرد روبه $zwnj\&$ رو خواهد نمود.

یکی از مهم $zwnj\&$ ترین اهداف حکومت و مسئولیت در اسلام، فراهم آوردن زمینه $zwnj\&$ ی اجرایی پیاده کردن محتوای اسلام است؛ لذا عمده $zwnj\&$ ی هدف خیزش و انقلاب مردم ایران به رهبری امام خمینی (ره) برای سرنگونی رژیم ستمشاهی و برقراری حکومت جمهوری اسلامی، ایجاد فضای مطلوب برای اجرای احکام و ارزش $zwnj\&$ های اسلام بوده است.

در این حکومت به دلیل نگاه ویژه $zwnj\&$ ای که اسلام به ملت و جامعه $zwnj\&$ ی مسلمین دارد، سازوکاری به نام $laquo\»$ دولت و $zwnj\&$ در قانون اساسی تعبیه شده است تا در ساختار نظام اسلامی بتواند به $zwnj\&$ عنوان بازوی اجرایی حکومت، زمینه $zwnj\&$ ی هرچه بهتر پیاده شدن آرمان ها و احکام و ارزش $zwnj\&$ های اسلامی در جامعه را فراهم آورد.

هر مقدار که $laquo\»$ دولت و $zwnj\&$ واجد شاخص های مطلوب اسلامی باشد، به همان مقدار در تحقق آرمان ها و $zwnj\&$ اهداف حکومت اسلامی مؤثر خواهد بود و به هر میزان با شاخص های مطلوب فاصله داشته باشد، تحقق اهداف متعالی حکومت را با وقفه یا عقب $zwnj\&$ گرد روبه $zwnj\&$ رو خواهد نمود.

در واقع، دولت مطلوب از نگاه نظام اسلامی، دولتی است که دارای شاخص $zwnj\&$ های مطلوب $laquo\»$ اسلامی باشد؛ حال برای شناخت شاخص $zwnj\&$ های دولت مطلوب، در این نوشتار، تأملی بر شاخص $zwnj\&$ های دولت مطلوب از نگاه مکتبی بنیان $zwnj\&$ گذار جمهوری اسلامی خواهیم داشت:

از آنجا که در مکتب امام (ره)، سیاست، عین دیانت است؛ لذا شاخص $zwnj\&$ های دولت مطلوب را می $zwnj\&$ توان از درون شاخص $zwnj\&$ های مکتبی ایشان احصاء نمود؛ اهم شاخص $zwnj\&$ های مکتبی امام (ره) را نیز می $zwnj\&$ توان در موارد ذیل بیان نمود:

توحید: در مکتب امام مهم $zwnj\&$ ترین شاخص، $laquo\»$ توحید است؛ مرور دیدگاه $zwnj\&$ ها و مواضع ایشان چه قبل و چه بعد از انقلاب اسلامی، نشان می $zwnj\&$ دهد، $laquo\»$ توحید و باور به $laquo\&$ نظام توحیدی $laquo\&$ اساسی $zwnj\&$ ترین باور دینی ایشان است. [1]

رهبر فقید انقلاب، علاوه بر اینکه یک فقیه کامل جامع $zwnj\&$ الشرایط بودند، در مسیر سیر و سلوک عرفانی و طریق الی الله (فقه الله الاکبر) نیز انسانی راه رفته و اهل باطن و تزکیه $zwnj\&$ ی نفس بودند. مرور کتاب $zwnj\&$ هایی چون: چهل حدیث، اسرار الصلاه، شرح حدیث جنود عقل و جهل و... نشان از دیدگاه $zwnj\&$ های بلند عرفانی امام دارد.

در دیدگاه توحیدی ایشان، تمام اعمال و رفتار مسئولان نظام اسلامی می $zwnj\&$ بایست در جهت کسب رضایت الهی و خالص برای خدا باشد، در غیر این صورت، تحقق اهداف متعالی انقلاب با مشکل جدی روبه $zwnj\&$ رو خواهد شد. در نظر امام (ره)، کسی که بین خودش و خدا را اصلاح نکرده باشد، نمی $zwnj\&$ تواند کار مردم را اصلاح کند، چون گرفتار نفس و هواهای نفسانی است.

تأکید امام (ره) بر توحید در تمام طول عمر به این دلیل است که ایشان معتقد بودند تنها در سایه $zwnj\&$ ی کار برای هدف مشترک، یعنی خداست که می $zwnj\&$ توان محتوای اسلام را پیاده کرد؛ داشتن جامعه $zwnj\&$ ای که در آن اقتصاد، فرهنگ، سیاست، قدرت نظامی و... $laquo\»$ اسلامی باشد، تنها در سایه $zwnj\&$ ی کار برای خدا امکان $zwnj\&$ پذیر خواهد بود.

معنویت: از جمله شاخص‌های این‌ها که در رویکرد فکری امام (ره) دارای جایگاه ویژه‌ای است، توجه به عالم معنا و باورهای دینی است؛ ایشان معنویت را شرط دلسوزی برای مردم می‌دانند. [2]

البته «معنویت» شاخصی است کلی که دارای زیرمجموعه‌ای از آداب و ویژگی‌های معرفتی و دینی است. تقوا، تزکیه‌ی نفس، ساده‌زیستی، توکل به خدا، خدمت به مردم، مبارزه با ظلم، عدل و... از عوامل تشکیل‌دهنده‌ی معنویت هستند که به‌سان روح در کالبد باورهای دینی انسان مسلمان است.

امروزه، به طور قاطع، می‌توان گفت که به جز نظام جمهوری اسلامی ایران، تمام دولت‌ها در سرتاسر دنیا حتی کشورهای مسلمان و غیرمسلمان، با رویکرد مادی محض اداره می‌شوند؛ در فرهنگ حکومت‌داری دنیا (شرق و غرب) اعتقاد به مبدأ و معاد جایی ندارد، لذا تمام اهداف دولت‌ها خلاصه می‌شود در شاخص‌هایی چون حداکثر کردن درآمدهای ملی، افزایش توانمندی‌های اقتصادی، تأمین سلامت، رفاه و آسایش زندگی اجتماعی، مقابله با جرم و جنایت، ارتقای توانمندی‌های علمی، اقتصادی، فنی، نظامی و مقابله با تهدیدات داخلی و خارجی و امثالهم و در این بین، تنها چیزی که دولت‌ها به فکر آن نیستند، معنویت الهی و توحیدی است!

در واقع، نهایت تلاش تمام دولت‌ها در جهان، حداکثر کردن منافع ملی و منافع حزبی و بانندی است و اگر موضوعی به نام «اخلاق» یا «احیاء معنویت» در رویکردهای مدیریتی آن‌ها مدنظر قرار می‌گیرد، اخلاق و معنویت برگرفته از عقل خودبنیاد بشری است که منهای شریعت و توحید است و البته با کمی تأمل می‌توان دریافت که هدف آن هم در راستای همان منافع مادی قابل تفسیر و توجیه است. در حالی که در مکتب امام (ره)، «معنویت» برخاسته از «توحید» ذات اقدس احدیت، مهم‌ترین شاخصی است که در نظام اسلامی باید دولتمردان و مسئولان نظام جمهوری اسلامی معتقد، پایبند و واجد آن باشند.

اساساً باید گفت «معنویت» به‌عنوان روح انقلاب اسلامی، هویت دولت (به معنای جزئی از ارکان نظام) و حکومت (به معنای کلیت نظام) را تشکیل می‌دهد و چنانچه دولتی در نظام جمهوری اسلامی فاقد این ویژگی باشد، اساساً تفاوتی با دولت‌های لائیک و سکولار رایج در جهان نخواهد داشت!

بنابراین در دولت مطلوب، «معنویت» باید مهم‌ترین برجستگی دولتمردان هم در عرصه‌ی فردی و هم در عرصه‌ی عملی اجرای مسئولیت مدیریتی باشد و مهم‌ترین هدف سیاست‌ها و برنامه‌های کلان و خرد نظام باید در جهت بسط و گسترش «معنویت توحیدی» باشد. امروز نیز شاهدیم که رهبر معظم انقلاب یکی از عرصه‌های چهارگانه‌ی تولید الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت را «معنویت» فرموده‌اند که می‌بایست به‌عنوان روح حاکم بر تمام عرصه‌ها و برنامه‌های کلان کشور باشد.

اما معنویت یک شاخص کلی است که خود دارای زیرمجموعه‌ای از ارزش‌های مختلف دینی و اسلامی به‌عنوان شاخص‌های خرد است، که در ذیل از نگاه امام خمینی به آن می‌پردازیم:

تقوا: امام تقوا را برای مسئولین ضروری‌تر از بقیه‌ی مردم می‌دانند؛ [3] چون اگر افرادی از جامعه فاقد تقوا و پرهیزگاری باشند، تبعات منفی آن نهایتاً خانواده‌ی فرد یا محیط پیرامون او را دربر می‌گیرد، ولی اگر مسئولان تقوا نداشته باشند و با نفس تزکیه‌نشده و براساس هواهای نفسانی بر مردم حکمرانی کنند، تبعات منفی آن کل جامعه‌ی اسلامی را دربرخواهد گرفت و نه تنها مردم جامعه، بلکه اسلام و دستاوردهای انقلاب اسلامی در معرض خطر و آسیب قرار خواهد گرفت. به هر حال، نفس تزکیه‌نشده‌ای که نتوانسته است مهار هواهای نفسانی خود را در دست بگیرد، در قبال دستورات دینی و شرعی قطعاً گرفتار تساهل و تسامح و در نهایت، منجر به التقاط دینی خواهد شد.

در طول دوران عمر انقلاب اسلامی، می‌توان نمونه‌های بارز و مشخص از مسئولان دولتی را نام برد که عدم رعایت تقوا و تزکیه نفس از سوی آن‌ها منجر به تغییر 180 درجه‌ای آن‌ها در مواضع سیاسی و حتی اعتقادات دینی شده است. لذا در نگاه امام اگر مسئولی تقوا نداشته باشد، به تناسب جایگاهی که در دولت دارد،

ضررش عموم جامعه را فراخواهد گرفت و بنابراین ایشان تقوا و اصلاح خود را شرط اول برای خدمت به مردم و اصلاح جامعه و به وجود آوردن اصلاحات مثبت در کشور توسط دولتمردان و مسئولین می‌زنند.[4]

ساده‌زیستی: امام تجمل‌گرایی و گرفتار شدن مسئولان و دولتمردان در زرق‌وبرق‌های زندگی مادی را آفت انقلاب و نظام می‌زنند؛ دانشمند و در مکتب ایشان «ساده‌زیستی»؛ به‌عنوان یکی از شاخص‌های مهم جلوه‌گر بود.[5] سبک زندگی ساده‌زی‌ایشان در جماران آن‌چنان عیان و شفاف بود که به جز مردم ایران، چشم سایر ملت‌هایی را که از دور و نزدیک بر نحوه‌ی زندگی ایشان آگاه می‌شدند خیره می‌کرد.

از نگاه رهبر فقید انقلاب، تجمل و زر‌زرق‌وبرق زندگی مادی باعث تقویت نفس اماره خواهد بود؛ وقتی نفس انسان گرفتار تجملات روزافزون مادی و دنیوی شد، کم‌کم مهار آن سخت خواهد شد. نفس اماره بر اثر توجه به دنیا آن‌قدر افسارگسیخته خواهد شد که دیگر نه تنها از موضع حق و حقیقت دفاع نخواهد کرد، بلکه انسان را گرفتار جبهه‌ی باطل به رهبری شیطان خواهد کرد و از یاد خدا غافل خواهد شد. خداوند در قرآن می‌فرماید: «وَمَنْ يَعْشُ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمَنِ نُقَيِّضْ لَهُ شَيْطَانًا قَهُوًّا لَهُ قَرِينٌ» [6]؛ هر کس از یاد خدا روگردان شود، شیطانی را به‌سراغ او می‌فرستیم و همواره با او قرین خواهد بود.

وقتی شیطان بر کسی غلبه کرد، دیگر در مقابل وساوس آن مقاومت نخواهد داشت و برای فراهم آوردن امیال نفسانی تن به هر ذلت و خواری خواهد داد؛ امروز شاهدیم بسیاری از دولت‌مردان دنیا، به‌ویژه سران برخی کشورهای به اصطلاح مسلمان، که اسیر هواهای نفسانی و تجملات و زندگی اشرافی هستند، برای حفظ یا ارتقای موقعیت خود، در مقابل قدرت‌های استکباری دنیا تن به هر ذلت و خواری می‌دهند و حتی منافع ملی خود را وجهه‌المصالحه‌ی امیال و منافع شخصی و قبیله‌ای خود قرار می‌دهند. اما در دولت مطلوب از نگاه امام (ره)، ساده‌زیستی یک شاخص مهم و اساسی است که رعایت آن باعث عزت نفس و مقاومت در جبهه‌ی حق و عدم رعایت آن منجر به از دست رفتن اقتدار و عزت ملی خواهد شد.

توکل به خدا: از دیگر شاخص‌های دولت مطلوب، که در مکتب امام وجود دارد، توکل به خدا و تبعیت از دستورات الهی است؛ ایشان رمز پیروزی و موفقیت را برای مردم و مسئولان در همه‌ی کارها، توکل و اعتماد به یاری خداوند می‌زنند؛ لذا زمانی که در عرصه‌ی نظامی رزمندگان ما توانستند خرمشهر را آزاد کنند، ایشان فرمودند: «خرمشهر را خدا آزاد کرد» [7].

اعتماد و توکل به خدا در دولتمردان باعث خواهد شد در میدان‌های مختلف رویارویی با نظام بین‌الملل، مقهور قدرت ظاهری و مادی ابرقدرت‌ها نشوند و در مقابل آن‌ها، دچار ضعف و سستی نگردند؛ لذا در دولت مطلوب از نگاه امام، راه رسیدن به موفقیت، عزت ملی و کسب افتخارات در عرصه‌ی مختلف در توکل و اعتماد به خداوند قابل دستیابی خواهد بود.

خدمت به مردم: پس از اهمیت دین و توجه به خداوند، مهم‌ترین شاخصی که همواره در تمام مواضع حضرت امام وجود دارد، توجه دولتمردان به مردم، به‌ویژه توجه به قشر مستضعف و فقراست.[8] امام همواره یکی از مهم‌ترین رسالت‌های انقلاب اسلامی را کمک به فقرا و مستضعفان و پابرهنگان می‌زنند؛ خواندند و در تمام دیدارهایی که با رؤسای جمهور، وزرا، کارگزاران و مسئولان نظام و دولت داشتند، به‌شدت بر خدمت به مردم، به‌ویژه مستضعفان تأکید می‌کردند و حتی زمانی به‌صراحت فرمودند که یک موی کوخ‌نشینان را به همه‌ی کاخ‌نشینان ترجیح می‌دهند و انقلاب را جنگ فقر و غنی نامیدند.

در دولت مطلوب از نگاه امام، همه‌ی مسئولان خدمت‌گزاران و به تعبیری نوکر مردم هستند و به‌شدت با رویکرد ارباب‌زادگی و رعیتی برخی مسئولان با مردم مخالفت و برخورد می‌کردند. ایشان نظام انقلاب اسلامی را برآمده از مردم و برای مردم می‌دانستند و صاحبان اصلی انقلاب را ملت بزرگ ایران اسلامی می‌دانستند و نیز توجه به مردم را شرط پیروزی و موفقیت در کارها می‌دانستند و وجه تمایز دولت در نظام اسلامی با سایر دولت‌های جهان را در توجه به مردم، به‌ویژه فقرا، به‌عنوان تکلیف الهی می‌دانستند.[9]

لذا چنان‌چه دولتی با نگاه به مبدأ و معاد و باور به قیامت و روز حساب، جامعه را اداره کند، قطعاً توجه به مردم، به‌ویژه قشر مستضعف، در اولویت برنامه‌های آن خواهد بود و به مطلوبیت مد نظر در مکتب امام

اعتماد به نفس: در کنار توکل به خداوند، اعتماد به نفس داشتن نیز یکی از توصیه‌های اکید امام به مسئولان و مردم است؛ ایشان یکی از دلایل عقب‌زنی؛ افتادگی؛های تاریخی کشور را در عدم اعتماد به نفس می‌دانستند و اینکه در دوران گذشته، به خاطر القای دشمن و عدم اعتماد به نفس، جمله‌ی «ما نمی‌توانیم»؛ در بین همه‌ی اقشار ملت رواج یافته بود.

البته ایشان از جمله دلایل عدم اعتماد به نفس را «ضعف ایمان» و «عدم تزکیه» می‌دانند و لذا معتقدند اگر دولتمردان در معنویت، تقوا، توکل و اعتماد به خدا مشکل داشته باشند، همین خود باعث خودکمرزنی و بی‌نی و تضرع و تمکین از ابرقدرت؛های دنیا می‌شود و زمینه‌ی سلطه و زورگویی آن‌ها را نسبت به نظام جمهوری اسلامی ایران فراهم خواهد کرد؛ لذا ایشان به‌شدت با عدم اعتماد به نفس مخالف بودند.[10]

صبر و استقامت: امام همواره بر صبر و استقامت نیز به‌عنوان یک شاخص مهم برای حفظ دستاوردهای انقلاب و دفاع از ارزش‌های اسلامی و استقلال نظام تأکید داشتند.[11] لذا شاهدیم همین صبر و استقامت برخاسته از مکتب حسینی امام است که انقلاب بزرگ قرن بیستم را در دنیا رقم می‌زند یا کشور هشت سال با تمام مشکلات اقتصادی و نظامی می‌تواند در برابر همه‌ی کشورهای حامی عراق در دفاع مقدس بایستد.

از سوی دیگر، دستاوردهای بزرگ علمی و خودکفایی؛های کشور در زمینه‌یهای مختلف ناشی از روحیه‌ی صبر و مقاومت مردم و مسئولان متعهد بوده است و هرچا هم که کاستی وجود دارد، دلیلش را می‌توان در عدم صبر و تحمل و مقاومت در برابر مشکلات جست‌وجو کرد.

اینکه آمریکا و ابرقدرت؛های بزرگ امروز با تمام قوا در میدان مبارزه‌ی نرم با جمهوری اسلامی وارد شده‌اند و از ابزارهایی چون تحریم، تهدید، زورگویی در مسائلی چون پرونده‌ی هسته‌ای و... برای اعمال نظرات خود بهره می‌گیرند، نشان از تأثیر روحیه‌ی مقاومت و صبر مردم ایران در مقابل فشارهای آن‌هاست که ضمن تأمین منافع ملی ایران، معادلات مادی آن‌ها را بر هم زده است. بنابراین دولت مطلوب از نگاه امام، دولتی است که بر سر ارزش‌ها و آرمان‌ها و انقلاب و اسلام و دین مردانه بایستد و در برابر مشکلات صبر و استقامت به خرج دهد تا بتواند به عزت، سربلندی و پیشرفت دست یابد.

اشاعه‌ی معنویت و اقامه‌ی عدل: از دیگر خصوصیات بارز مکتب امام، که به‌عنوان شاخص‌های دولت مطلوب می‌توان نام برد، توجه و تأکید ویژه‌ی ایشان به اشاعه و ترویج معنویت و همچنین اقامه‌ی عدل در جامعه است؛ اگر مردم را تربیت کنید به یک تربیتی سالم و دعوت کنید به اینکه با خدا آشنا بشوند، با معارف الهی آشنا بشوند، با قرآن آشنا بشوند، اگر این طور شد، کشور شما سالم می‌ماند و به سایر جاها هم سرایت می‌کند[12]... باید دولت اسلامی را، همه‌ی مردم، همه‌ی انسان‌ها دولت اسلامی را تقویت کنند تا بتواند اقامه‌ی عدل کند و دولت هم باید جهات معنوی را هم در نظر بگیرد.[13]

دولتی که نتواند معنویت و عدل را در جامعه منتشر کند، از نظر امام مطرود است و با دولت بلاد کفر تفاوتی نخواهد داشت؛ چون همان‌طور که از مکتب امام برمی‌آید، عمده آن است که محتوای اسلام در کشور پیاده شود و محتوای اسلام جز معنویت و اقامه‌ی عدل، برای آبادی دنیا و آخرت انسان‌ها توأمان با هم نیست.

انجام تکلیف: در مکتب امام، مردم و مسئولان همه مأمور به تکلیف هستند، نه نتیجه؛ البته نتیجه مهم است، اما آنچه در نظر امام همیشه مورد تأکید بوده، توجه به انجام تکلیف، یعنی آنچه مورد رضای خدا و مد نظر شرع مقدس است، می‌باشد.[14]

این نگاه با تفکر ماکیاولیستی، که با هر ابزاری به دنبال رسیدن به هدف است، متفاوت است؛ با نگاه لیبرالیستی که سودانگاری و منفعت‌طلبی محض مادی را تنها انگیزه‌ی اقدام و عمل می‌داند، متفاوت است. در مکتب امام، دولت باید ببیند تکلیف او از نظر اسلام و شرع چیست؛ در حوزه‌ی اقتصاد اگر تکلیف دولت عمل به سیاست‌های اقتصاد مقاومتی است، باید به آن عمل کند؛ در حوزه‌ی فرهنگ اگر تکلیف مبارزه با مظاهر فساد و گناه و انحطاط اخلاقی و ترویج معنویت و اخلاق اسلامی و فرهنگ الهی است، باید به آن عمل کند؛ در

حوزه و سیاسی اگر تکلیف مقاومت بر سر ارزش های انقلابی و اسلامی و مبارزه با ظلم و مصداق های آن در عالم و حمایت از مستضعفین و محرومان جهان است، باید به تکلیف عمل کند.

البته عمل به تکلیف هم همچون سایر شاخص های مکتب امام، وابسته و نیازمند رعایت سایر شاخص ها اعم از رعایت تقوا، تزکیه، استقامت، اعتماد به نفس و... است؛ لذا دولتی که براساس تکلیف عمل می کند، دولت مطلوب در آرمان امام خمینی است.

استکبارستیزی و عدم سازش: باید گفت یکی از مهم ترین شاخص های مکتب امام (ره) مبارزه با ظلم و ستم و عدم سازش با ظالم است؛ اساساً همین نگاه ایشان بود که توانست ریشه و نظام ستمشاهی را که متکی به تمام قدرت های مادی بود از جا برکند. ایشان در قسمتی از پیام خود، که در خصوص پذیرش قطعنامه 598 و سرکشیدن جام زهر صادر کردند، می فرماید: «ما باید خود را آماده کنیم تا در برابر جبهه و متحد شرق و غرب، جبهه و قدرتمند اسلامی و انسانی با همان نام و نشان اسلام و انقلاب ما تشکیل شود و آقایی و سروری محرومین و پابرهنگان جهان جشن گرفته شود. مطمئن باشید قدرت های شرق و غرب همان مظاهر بی و محتوای دنیای مادی اند که در برابر خلود و جاودانگی دنیای ارزش های معنوی قابل ذکر نیستند. من به صراحت اعلام می کنم که جمهوری اسلامی ایران با تمام وجود برای احیای هویت اسلامی مسلمانان در سراسر جهان سرمایه گذاری می کند و دلیلی هم ندارد که مسلمانان جهان را به پیروی از اصول تصاحب قدرت در جهان دعوت نکند».

از دیگر شاخص های دولت مطلوب در مکتب امام، می توان به حکومت بر قلوب، جلب رضایت مردم، تواضع در مقابل مردم، خوش برخوردی، تواضع در مقابل قانون، اهمیت به بیت المال و پرهیز از کم کاری، اهمیت به محتوا و عمل، عبرت پذیری، انتقادپذیری، دقت عمل در رفتار خود و نیروهای تحت امر و همچنین بدون اغماض رسیدگی به امر متخلفین، ارائه کارها به مردم و محرم دانستن آن ها در امور دولت و مداری، پرهیز از قدرت طلبی و حب مال، حفظ آبروی نظام و جمهوری اسلامی، حفظ وحدت و سازگاری با یکدیگر، امر به معروف و نهی از منکر و... اشاره کرد که برای هر کدام از این شاخص ها ده ها نمونه از بیانات ایشان وجود دارد.

در مجموع، باید گفت دولت مطلوب در مکتب امام خمینی (ره) دولتی است که تمام شاخص های پیش گفته را دارا باشد؛ البته دولتی که همه و این شاخص ها را به طور صددرصد داشته باشد، دولت آرمانی است که دستیابی به آن تلاش بزرگ و عظیمی را می طلبد؛ اما باید گفت دولتی که فاقد این شاخص ها باشد، اساساً دولت اسلامی نیست!

در پایان دو نکته قابل ذکر است: یکی اینکه شاخص های دولت مطلوب از نگاه امام به هم مرتبط و پیوسته هستند و می بایست آن ها را از بالا (توحید، تقوا، تزکیه و...) به پایین (اقامه عدل، استقامت، اعتماد به نفس و...) در نظر گرفت؛ به نحوی که مثلاً رعایت تقوا، تزکیه و اصلاح درونی در دولتمردان، منجر به موفقیت آن ها در برقراری عدل، داشتن اعتماد به نفس و روحیه و مقاومت و... خواهد شد و از طرفی عدم رعایت تقوا، تزکیه و... دستیابی به سایر شاخص های دولت مطلوب را با مشکل جدی مواجه خواهد کرد!

دوم اینکه هر مقدار دولتی واجد شاخص های پیش گفته در مکتب امام باشد، به همان میزان دارای به مطلوبیت مکتب امام نزدیک تر خواهد بود و بالعکس! (*)

پی نوشت ها:

[1]- «مسئله و نظام توحیدی معنایش این است که همه دنبال حکم خدا باشند، همه توجه به خدا داشته باشند، هر کس هر کاری بکند، برای خدا بکند؛ این نظام توحیدی است»؛ صحیفه و نور، ج 11، ص 207.

[2]- «باید جوانان ما بدانند تا معنویت و عقیده به توحید و معاد در کسی نباشد، محال است از خود بگذرد و در فکر امت باشد»؛ همان، ج 2، ص 18.

[3]- «عمده این است که... تقوا داشته باشید؛ تقوا برای همه لازم است و برای کسانی که متصدی امور کشور هستند، لازم تر است»؛ همان، ج 17، ص 68.

[4]- «ما تا اصلاح نکنیم خودمان را، نمی توانیم کشور خودمان را اصلاح کنیم»؛ همان، ج 14، ص 20.

[5]- «اگر بخواهید بی‌خوف و هراس در مقابل باطل بایستید و از حق دفاع کنید و ابرقدرت‌ها و سلاح‌های پیشرفته‌ی آنان و شیاطین و توطئه‌های آنان در روح شما اثر نگذارد و شما را از میدان به در نکند خود را به ساده زیستن عادت دهید و از تعلق قلب به مال و منال و جاه و مقام بپرهیزید»؛ همان، ج 19، ص 11.

[6]- سوره‌ی زخرف (47)، آیه‌ی 36.

[7]- و در جای دیگر فرمودند: «رمز پیروزی شما برادرها و جوان‌های عزیز یکی اتکال به خدای تبارک و تعالی، اعتماد به رحمت خدا، به عنایات خدای تبارک و تعالی که این در رأس همه‌ی امور است و یکی هم پیروی از دستورات خدای تبارک و تعالی در اینکه با هم یک باشید»؛ تهران، جماران، 16 دی 1361.

[8]- «دنبال این باشیم که اگر چنان چه متصدی امر دولتی، دولتی باشیم که برای خدا کار بکنیم و برای خدا کارکردن، این است که بینیم خدا چی فرموده است... فرموده است که به مستمندان باید برسید، به ضعیفا باید برسید، به مردم فقیر باید برسید، برای همه باید تهیه کنید»؛ صحیفه‌ی نور، ج 19، ص 128.

[9]- «ما خدمت‌گزار مردم هستیم... ما از اینجا خواهیم رفت، هیچ شکی نیست، من زودتر و شما هم بعداً می‌آید، این مسئله‌ای نیست. باید فکر این را بکنیم که حالا که رفتیم، آنجا از ما می‌پرسند که شمایی که رئیس‌جمهور بودید، برای مردم چه کردید؟ شمایی که وزیر بودید، برای مردم چه کردید؟ شمایی که وکیل بودید، برای مردم چه کردید؟ ملت را می‌پرسند که شما برای اسلام چه کردید؟ عمده این است که ما آنجا آبرو داشته باشیم»؛ همان، ج 19، ص 240.

[10]- «مسئله‌ی ما را که می‌خواهم اکیداً به شما تذکر دهم، این است که این معنا که "نمی‌شود با قدرت‌های بزرگ طرف شد" را از گوش‌هایتان بیرون کنید. شما بخواهید، می‌توانید؛ زیرا پشتیبان شما خداست. این زمزمه‌ی «نمی‌شود» را که ابرقدرت‌ها به وسیله‌ی «ایجاد» می‌کنند که تا متکی به یکی از دو قدرت نشوید، نمی‌توانید به زندگی خود ادامه دهید، صددرصد غلط است. به روی پای خودتان بایستید و محکم و استوار با خدا باشید و سعی کنید تا قبل از هر پیشرفتی در "انسانیت" پیشرفت کنید. در این صورت، خداوند ما را یاری خواهد کرد تا بتوانیم استقلال و آزادی و اسلام‌مان را حفظ کنیم»؛ همان، ج 15، ص 209.

[11]- «انقلاب‌دار، بخواهید آدم باشید باید زحمت بکشید... اگر بخواهید از تحت سلطه‌ی همه بیرون بروید و خودتان باشید... این زحمت دارد، این گرانی دارد، این کمبود دارد، این جهاد دارد، این دفاع دارد، این شهادت دارد... همین است که امام حسین (ع) برای او کشته شد»؛ همان، ج 18، ص 216.

[12]- همان، ج 19، ص 212.

[13]- همان، ج 18، ص 32.

[14]- «من آنچه که لازم است به طور نصیحت به آقای رئیس‌جمهور و به همه‌ی دست‌اندرکاران جمهوری اسلامی از لشکری و کشوری عرض کنم، این است که آنچه که به سر انسان می‌آید از خیر و شر، از خود آدم است... اگر ما به تکالیفی که خدای تبارک و تعالی برای ما تعیین فرموده است، عمل بکنیم، باکی از این نداریم که شکست بخوریم، چه از شرق و چه از غرب و چه داخل و چه خارج و اگر به تکالیف خودمان عمل نکنیم، شکست خورده هستیم»؛ همان، ج 15، ص 78.

مصطفی بخشی: کارشناس سیاسی

پایگاه برهان